

De pentekeningen van / Les dessins à la plume
de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914)

1bis) De afbeeldingen / de portretten in / Les
illustrations / les portraits dans
Groeninghe (1910)
van / de Abraham **HANS**.

Het is tijd hulde aan Emiel WALRAVENS te bewijzen / Il est temps de rendre hommage à Emiel WALRAVENS.

Er zijn bijna geen artikels over hem / Il n'y a presque pas d'articles sur lui.

De uitgever Lode OPDEBEEK (1869-1930), in de loop van de tijd, denkt dat sommige pentekeningen van Emiel WALRAVENS aan Edmond VAN OFFEL (1871-1959) te wijten zijn. / Au fil du temps, l'éditeur Lode OPDEBEEK pense que certains des dessins d'Emiel WALRAVENS sont dus à Edmond VAN OFFEL.

De beste oplossing om hem een hulde te bewijzen is zijn pentekeningen te reproduceren * . / La meilleure solution pour lui rendre hommage consiste à reproduire ses illustrations * .

We beschikken over de eerste uitgave (*Vlaamsche Boekhandel*) en de vierde druk (1944, Opdebeek) van het boek / Nous disposons de la première édition (*Vlaamsche Boekhandel*) et de la quatrième réimpression (1944) du livre.

Bernard GOORDEN

Aflevering 1

75 centiemen

A. HANS

GROENINGHE

of De Slag der Gulden Sporen

Historisch Roman uit den Vlaamschen strijd

Dit werk is een ontroerende episode uit de lijdensgeschiedenis van onze voorvaders, een grootsche getuigenis van hun liefde voor vaderland en vrijheid. De talentvolle schrijver A. Hans heeft het roemrijke tijdstip verhaald in een boeienden roman, die door alle Vlamingen gretig zal worden gelezen.

VOLLEDIG IN TWINTIG AFLEVERINGEN

UITGAVE VAN « DE VLAAMSCHE BOEKHANDEL » — ANTWERPEN.

Pieter de Coninc.

Pentekening bladzijde **41** / illustration page **41**

Portret van / portrait de

Pieter de Coninc

aflevering **3** / fascicule **3**

Pentekening bladzijde **39** / illustration page **39**

uitgave 1944 / édition 1944

hoofdstuk **VI** / chapitre **VI** :

« *Waarin wij Ralph in Breydel's woning ontmoeten
en kennis maken met Pieter de Coninc* »

Jan Breydel.

Pentekening bladzijde **57** / illustration page **57**

Portret van / portrait de

Jan Breydel

aflevering **4** / fascicule **4**

Pentekening bladzijde **51** / illustration page **51**

uitgave 1944 / édition 1944

hoofdstuk **IX** / chapitre **IX** :

« *Waarin Breydel bezoek krijg* »

Willem van Saeftinghe.

Pentekening bladzijde **89** / illustration page **89**

Portret van / portrait de

Willem van Saeftinghe

aflevering **6** / fascicule **6** :

Pentekening bladzijde **79** / illustration page **79**

uitgave 1944 / édition 1944

hoofdstuk **XV** / chapitre **XV** :

« *Hoe het maal gestoord werd* »

Gwyde van Dampierre.

Pentekening bladzijde **105** / illustration page **105**

Portret van / portrait de

Gwyde van Dampierre

aflevering **7** / fascicule **7** :

Pentekening bladzijde **93** / illustration page **93**

uitgave 1944 / édition 1944

hoofdstuk **XVII** / chapitre **XVII** :

« *Te Rupelmonde* »

Jacob van Maerlant.

Pentekening bladzijde **128** / illustration page **128**

Portret van / portrait de

Jacob van Maerlant

aflevering **8** / fascicule **8**

Pentekening bladzijde **113** / illustration page **113**

uitgave 1944 / édition 1944

hoofdstuk **XXI** / chapitre **XXI** :

« *Waarin we van Damme's beleg hooren* »

Robrecht van Bethune
Bijgenaamd « De Leeuw van Vlaanderen ». (1)

Pentekening bladzijde **117** / illustration page **117**

Portret van / portrait de
Robrecht van Bethune
aflevering **9** / fascicule **9**

Pentekening bladzijde **117** / illustration page **117**

uitgave 1944 / édition 1944

hoofdstuk **XXI** / chapitre **XXI** :

« *Waarin we van Damme's beleg hooren* »

du Châtillon.

Pentekening bladzijde **200** / illustration page **200**

Portret van / portrait de

du Châtillon

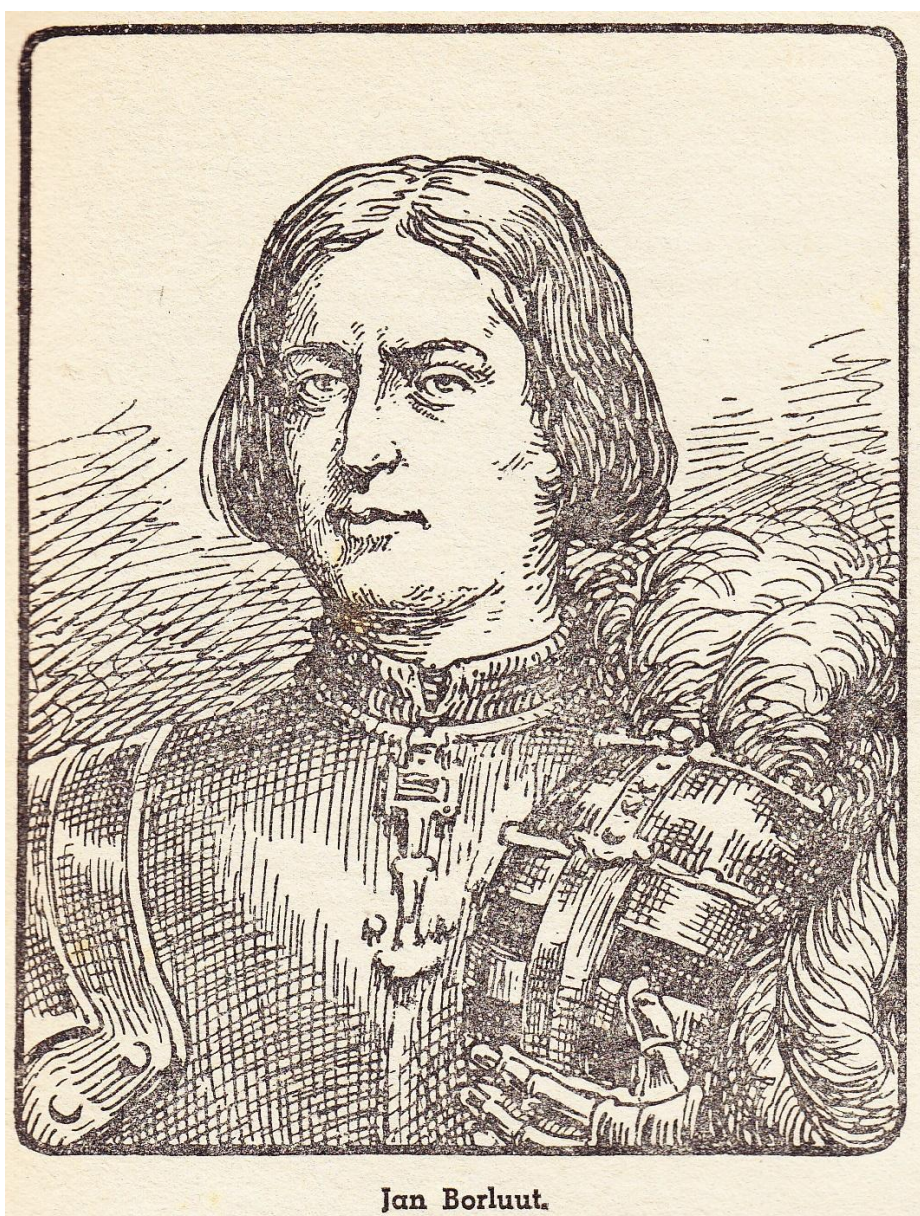
aflevering **13** / fascicule **13** :

Pentekening bladzijde **175** / illustration page **175**

uitgave 1944 / édition 1944

hoofdstuk **XXX** / chapitre **XXX** :

« *Waarin belangrijk nieuws vernomen wordt* »

Jan Borluut.

Pentekening bladzijde **281** / illustration page **281**

Portret van / portrait de

Jan Borluut

aflevering **18** / fascicule **18**

Pentekening bladzijde **241** / illustration page **241**

uitgave 1944 / édition 1944

hoofdstuk **XLI** / chapitre **XLI** :

« *De komst der Franschen* »

Nota bene : degene die nog denken dat die portretten aan Edmond Van Offel te wijten zijn, mogen de pentekeningen van Emiel WALRAVENS in *Leopold II* *** raadplegen / Ceux qui pensent encore que ces portraits sont dus à Edmond Van Offel peuvent passer en revue les illustrations d'Emiel WALRAVENS pour *Leopold II*. ***

BIBLIOGRAFIE / BIBLIOGRAPHIE.

Groeninghe. **

- Identificatie c:lvd:583443
- Bookmark <http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:583443/N>
- Titel Groeninghe
- Auteur [Hans, Abraham](#)
[Walraevens, Emiel](#) [ill.]
- Uitgave Antwerpen : Opdebeek
- Omvang 341 p. : ill.
- c:lvd:583445
- Bookmark <http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:583445/N>
- Titel Groeninghe
- Auteur [Hans, Abraham](#)
[Walraevens, E.](#) [ill.]
- Editie 2 ed.
- Uitgave Antwerpen : Opdebeek, 1923
- Omvang 280 p. : ill.
- c:lvd:3165452
- Bookmark <http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:3165452/N>
- Titel Groeninghe, of : De Slag der Gulden Sporen
- Auteur [Hans, A.](#) [Hans, Abraham]
[Walravens, Emiel](#) [ill.]
[Van Offel, Edmond](#) [ill.]
- Editie 4 ed.
- Uitgave Antwerpen : L. Opdebeek, 1944
- Omvang 264 p. : ill.

BIBLIOGRAFIE / BIBLIOGRAPHIE.

Meesterwerken van / chefs-d'oeuvre de Emiel Walravens.

Tijl Uilenspiegel in Vlaanderen (1904) van Jan Bruylants * :

http://www.dbnl.org/tekst/bruy002tijl01_01/

De wonderlijke lotgevallen van Jan zonder Vrees (1910) van Constant de Kinder * :

http://www.dbnl.org/tekst/kind008wond01_01/colofon.php

http://www.dbnl.org/tekst/kind008wond01_01/kind008wond01_01.pdf

http://www.dbnl.org/arch/kind008wond02_01/pag/kind008wond02_01.pdf

Emiel Walravens c/o Historische drukkerij Turnhout :

http://archive.historischedrukkerij.be/search?query=Emiel+Walravens&query_type=keyword&record_types%5B0%5D=Item&record_types%5B1%5D=File&record_types%5B2%5D=Collection&submit_search=Search&page=1

o. a. **Groeninghe** (1910) **

Prachtig werk !

Over / Au sujet de Emiel Walravens.

WYNANTS, Maurits ; “*Emiel Walravens, of de zoektocht naar een nagenoeg onbekend kunstenaar*”, in **Het Hof van Melijn** (driemaandelijks ledenblad van de vzw « *De vrienden van de School van Tervuren* »), Tervuren, 13 (2000), nr. 2, bladzijden 18-27.

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **1**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Groeninghe** ** (1910) van / de Abraham **HANS** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2001%20GROENINGHE%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **2**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Het nevelmanteltje** (1923 ?) van / de K. **BOUTER** (= Lode **OPDEBEEK**) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2002%20NEVELMANTELJTJE%20kBOUTER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **3**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De bokkenrijders in het land van Valkenberg** (1910) van / de Pieter **ECREVISSE** (1804-1879) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2003%20BOKKENRIJDERS%20LAND%20VALKENBERG%20PIETER%20ECREVISSE%20BGOORDEN.pdf>

N.B. : in een heruitgave van 1979 dankzij Albert VAN HAGELAND, in de reeks “**Vlaamse volksboeken**”, zijn er andere afbeeldingen maar, op eerste zicht, geen van Emiel WALRAVENS. Gratis te downloaden via LINK

<http://www.dbnl.org/titels/titel.php?id=ecre001bokk02>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **4**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Het kraaiennest** (1912) van / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2004%20KRAAIENNEST%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **5**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Maria van Brabant** (1903) van / de Hubert **MELIS** (1872-1949) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2005%20MARIA%20VAN%20BRABANT%20MELIS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **6**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Genoveva van Brabant** (1866 **en** 1918). Une œuvre traitée par 2 auteurs : Johana-Desideria **COURTMANS-BERCHMANS**

(1811-1890) et Jan **VERRIEST**, pseudonyme que nous avons percé à jour, de Lode OPDEBEEK :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2006%20GENOVEVA%20VAN%20BRABANT%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **7**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *De laatste lotgevallen van Robert en Bertrand* (1905) van / de Jan **BRUYLANTS** (1871-1928) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2007%20ROBERT%20EN%20BERTRAND%20BRUYLANTS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **8**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *De dodenvelden van Siberië* (1890) van / de Victor von **FALK** (1861-1926) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2008%20DODENVELDEN%20SIBERIE%20VON%20FALK%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **9**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Vlaamsch Bloed* (1906) van / de Lodewijk **VAN LAEKEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2009%20VLAAMSCH%20BLOED%20LODEWIJK%20VAN%20LAEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **10**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Leopold II ***** (uitgavedatum : vóór 1912) **van** / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2010%20LEOPOLD%20II%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **11**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Lange Wapper** (o. a. 1912) **van** / de Karel **ADRIAENSSENS** en **van** / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2011%20LANGE%20WAPPER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **12**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De brandstichter** (1923) **van** / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2012%20DE%20BRANDSTICHTER%20BGOORDEN.pdf>

[NS%2012%20BRANDSTICHTER%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf](#)

GOORDEN, Bernard ; « Welke **pentekeningen** van Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) waren in Abraham **HANS'** *Antwerpen in zijn verleden* (1907) ? ... » :

[http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%20ANTWERPEN%20IN%20ZIJN%20VERLEDEN%201%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf](#)

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **13**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *De Italiaansche vuurwerkmaker van* / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

[http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2013%20ITALIAANSCH%20VUURWERKMAKER%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf](#)

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **14**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Alva's standbeeld van* / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

[http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIENS%2014%20ALVAs%20STANDBEELD%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf](#)

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **15**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Jeanne d'Arc** (1898) **van** / de Lodewijk **VAN LAEKEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2015%20JEANNE%20ARC%20LODEWIJK%20VAN%20LAEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **16**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Vade-Mecum voor den Tooneelspeler – Liefhebber** (1910) **van** / de Lode **KRINKELS** (1858-1921).

In dit boek is er ook een verrassing, een « *publiciteit* » voor **HILPERIC EN FREDEGONDE** / Dans ce livre il y a aussi une surprise, une « *publicité* » pour **HILPERIC EN FREDEGONDE**

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2016%20VADE%20MECUM%20TONEELSPELER%20LIEFHEDBER%20KRINKELS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **17**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Hoe men burgemeester wordt** (1910) **van** / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2017%20HOE%20MEN%20BURGEMEESTER%20WORDT%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **18**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Betje op zee** (1890 ?) van / de Pol **SELENS** (18??-19 ??) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2018%20BETJE%20OP%20ZEE%20SELENS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « *Des illustrations dans 3 livres d'Abraham HANS : A travers la Belgique (Op reis door België), Kerlingaland et Schelde vrij* » :

<http://www.idesetautres.be/upload/ILLUSTRATION%20dans%20KERLINGALAND%20%20A%20TRAVERS%20LA%20BELGIQUE%20et%20SCHELDE%20VRIJ%20de%20Abraham%20HANS.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « Wie heeft de handtekening van Emiel **WALRAVENS** doen verdwijnen en waarom ? **1** / Qui a fait disparaître la signature d'Emiel **WALRAVENS** et pourquoi ? **1** (De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : Een afbeelding in / Une illustration dans **Histoire de Jeanne d'Arc** (1904) & **Genoveva van Brabant** (1918). »

Als U de afbeeldingen wilt vergelijken / Si vous souhaitez comparer les illustrations :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20VERDWENEN%20HANDTEKENING%20SIGNATURE%20DISPARUE%201%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « *B. H. HANS est-il le même illustrateur que **E. HANS** ? ... / Is B. H. HANS dezelfde illustrator als **E. HANS** ? ...* »

(Prachtige pentekeningen o. a. van windmolens / De superbes illustrations, e. a. de moulins à vent) :

<http://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Enkele werken van Abraham HANS met pentekeningen o. a. van Emiel Walravens / Quelques oeuvres d'Abraham HANS avec des illustrations e. a. d'Emiel Walravens.

Abraham **HANS** ; *Kerlingaland* (Geschiedenis, legenden, zeden en gewoonten der kustbewoners); Antwerpen, Lodewijk Opdebeek ; 1912, 267 pages.

INHOUDSOPGAVE

Van Abraham **HANS**' *Kerlingaland*

+ **register afbeeldingen**

met **INTERNET links** naar de **22** hoofdstukken die **GRATIS** te downloaden zijn.

<http://www.idesetautres.be/upload/KERLINGALAND%20ABRAHAM%20HANS%20INHOUDSOPGAVE%20TABLE%20MATIERES%20HOOFDSTUKKE>

[N%20CHAPITRES%2001-25%20REGISTER%20INDEX%20AFBEELDINGE N%20ILLUSTRATIONS%20BGOORDEN.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/A%20TRAVERS%20LA%20BELGIQUE%201-3%20ABRAHAM%20HANS%20TABLE%20MATIERES%20INDEX%20ILLUSTRATIONS%20AVEC%20LIENS%20INTERNET%20BGOORDEN.pdf)

Abraham **HANS** ; *A travers la Belgique* ; Anvers, Lode Opdebeek ; s. d. : 1911 ? ; 3 tomes en 1 volume : 95 + 102 + 151 pages (titre originel : *Op reis door België*).

TABLE DES MATIERES de *A travers la Belgique* d'Abraham **HANS** + **index des illustrations** avec liens **INTERNET** vers les **60** chapitres, qui peuvent être téléchargés **GRATUITEMENT** :

<http://www.idesetautres.be/upload/A%20TRAVERS%20LA%20BELGIQUE%201-3%20ABRAHAM%20HANS%20TABLE%20MATIERES%20INDEX%20ILLUSTRATIONS%20AVEC%20LIENS%20INTERNET%20BGOORDEN.pdf>

Tous les titres d'**Arts et métiers** par A. **DUMOULIN** seront, dans quelques semaines, également accessibles et téléchargeables **gratuitement** sur www.idesetautres.be

« **Le fer** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/FER%20DUMOULIN%20ABRAHAM%20HANS%201926.pdf>

« **Le lin** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/LIN%20DUMOULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf>

« **Le pain** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/PAIN%20DUMOULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf>

« **La pierre** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/PIERRE%20DU%20MOULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf>

« **Le sel** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/SEL%20DUMOULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf>

N.B. : les autres titres d'**Arts et métiers** pourraient éventuellement être mis progressivement à disposition selon un ordre de priorité déterminé par les intéressé(e)s.